

**Asian Productivity Organization
“The APO in the News”**

Name of publication: Thoi Bao Ngan Hang (19 November 2014, Vietnam)

Page: <http://www.thoibaonganhang.vn/tin-tuc/1-nang-suat-lao-dong-thap-se-khien-viet-nam-kho-dat-muc-tieu-tang-truong-27331.html>

Năng suất lao động thấp sẽ khiến Việt Nam khó đạt mục tiêu tăng trưởng

Trả lời bổ sung trong phiên chất vấn Bộ trưởng Phạm Thị Hải Chuyền, Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Nguyễn Quân đã giải trình thêm về tác động của khoa học, công nghệ đối với năng suất lao động Việt Nam.

19/11/2014 3:51 PM

Bộ trưởng Nguyễn Quân (Ảnh:KS)

Năng suất lao động Việt Nam thấp hơn Singapore 14 lần

Bộ trưởng Nguyễn Quân cho biết, trong thời gian gần đây dư luận đã nói rất nhiều về năng suất lao động của người Việt Nam rất thấp so với thế giới và ngay cả khu vực. Số liệu thống kê của Tổ chức năng suất châu Á cho thấy, năng suất lao động của Việt Nam thấp hơn 2 lần so với năng suất bình quân của khu vực, thấp hơn Singapore tới 14 lần và thấp hơn Thái Lan cũng gần 2 lần...

“Đây cũng là một vấn đề chúng tôi thấy tác động của khoa học công nghệ vào tăng năng suất lao động của người lao động Việt Nam còn có rất nhiều mặt hạn chế”, Bộ trưởng Quân nói và cho biết thêm: Trong bối cảnh hiện nay, khoa học công nghệ chính là yếu tố quan trọng nhất tác động đến năng suất lao động, chất lượng của sản phẩm hàng hóa. Kinh nghiệm của tất cả các quốc gia cho thấy, đầu tư cho khoa học công nghệ chính là để nâng cao năng suất lao động và tạo ra những sản phẩm hàng hóa có chất lượng tốt.

Lấy một ví dụ cụ thể, Bộ trưởng Nguyễn Quân cho biết, cách đây 10 năm, ông đến khu công nghệ cao Tân Trú của Đà Nẵng, khu công nghệ cao Tân Trú chỉ có 100 nghìn lao động nhưng là lao động trình độ cao, được đào tạo rất bài bản. Vào thời điểm năm 2003 riêng khu công nghệ cao Tân Trú đã xuất khẩu tới 43 tỷ USD. Có nghĩa là bình quân 1 lao động ở đó có thể làm ra được trên 400.000 USD xuất khẩu.

Tương tự như vậy với Tập đoàn Samsung Việt Nam, quy mô tới hết năm 2015, họ sẽ có khoảng 100.000 lao động Việt Nam, cũng được đào tạo tốt và họ kỳ vọng sẽ xuất khẩu tới trên 40 tỷ USD. Như vậy, một lao động Việt Nam làm ở một DN công nghệ có thể có năng suất lao động khoảng 400 - 500.000USD/năm.

Một ví dụ khác là Công ty Sơn tổng hợp Hải Phòng, họ tiếp nhận và làm chủ được công nghệ sản xuất của Nhật Bản, tuy năng suất lao động không cao như Samsung hoặc Đà Nẵng nhưng năm 2010 họ đạt năng suất lao động khoảng gần 100.000USD/người.

Trong khi hiện, năng suất lao động của nhiều ngành, lĩnh vực rất thấp. Ví dụ như trong nông nghiệp, hiện nay khu vực này có khoảng hơn 40 triệu lao động, hàng năm làm ra trên 43 triệu tấn gạo, trong đó xuất khẩu trung bình khoảng 7 - 8 triệu tấn. Như vậy, 1 lao động ở trong lĩnh vực nông nghiệp chỉ có thể làm ra khoảng 1 tấn gạo, giá xuất khẩu bình quân chỉ trên dưới 400USD/tấn, bằng 1/1000 so với khu công nghệ cao Tân Trú và bằng khoảng 1/200 so với Công ty Sơn tổng hợp Hải Phòng.

Không chỉ năng suất thấp mà giá trị gia tăng trong nông nghiệp lại còn thấp hơn, bởi đầu tư vào nông nghiệp chi phí rất cao, nên người nông dân một nắng, hai sương mới được bán 1 tấn gạo xuất khẩu.

“Chính vì thế mà Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt một chương trình quốc gia rất quan trọng về khoa học công nghệ. Đó là chương trình nâng cao năng suất chất lượng hàng hóa, sản phẩm của DN Việt Nam cho tới năm 2020 với 9 dự án thành phần. Trong đó, các bộ sản xuất chủ chốt, chủ trì gồm các thành phần như nông nghiệp, công thương, xây dựng, giao thông. Dự án thành phần thứ 9 là của các địa phương. Các địa phương đều phải xây dựng chương trình nâng cao năng suất chất lượng cho các địa phương, chủ yếu là cho các DN”, Bộ trưởng Quân cho biết.

Bên cạnh đó, để nâng cao năng suất lao động và giá trị gia tăng cho sản phẩm, hàng hóa Việt Nam thì Bộ Khoa học, Công nghệ đã trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt 3 chương trình khoa học quốc gia về khoa học, công nghệ có tác dụng trực tiếp để thúc đẩy năng suất lao động. Đó là chương trình đổi mới công nghệ quốc gia, chương trình quốc gia phát triển công nghệ cao và chương trình sản phẩm quốc gia.

Cũng theo Bộ trưởng Nguyễn Quân, qua theo dõi trong 3 năm 2011 - 2013, tốc độ tăng năng suất lao động của Việt Nam chỉ hơn 3% hàng năm, trong khi GDP vẫn tăng trưởng ở mức trên dưới 5%. Tức là năng suất lao động còn tăng chậm hơn cả tăng GDP quốc gia. “Đây cũng là một cảnh báo. Nếu chúng ta vẫn không có những

điều chỉnh, chính năng suất lao động tăng chậm như thế sẽ kéo tăng trưởng GDP quốc gia xuống và chúng ta sẽ rất khó đạt được mục tiêu của một nước công nghiệp hóa”, ông Quân cảnh báo.

Có ý tưởng sáng tạo nên hợp tác chặt chẽ với các cơ quan khoa học

Giải trình thêm về thái độ của ngành khoa học, công nghệ đối với những sáng kiến cải tiến của người dân, ví dụ cụ thể là các tàu ngầm do người dân tự nghiên cứu, tự chế tạo trong thời gian vừa qua. Bộ trưởng Nguyễn Quân cho biết, riêng về tàu ngầm và tàu lặn trong thời gian vừa rồi có 3 địa chỉ được báo chí cũng như được người dân quan tâm: Một là tàu ngầm của ông Nguyễn Quốc Hòa ở Thái Bình; Hai là tàu ngầm của ông Phan Bội Trân ở Thành phố Hồ Chí Minh; Ba là tàu ngầm Hòa Bình của một số nhà khoa học và doanh nhân thuộc Tập đoàn Vinashin.

Ông Quân cho biết, Đảng và Nhà nước cũng như Bộ Khoa học và Công nghệ luôn luôn trân trọng tất cả những sáng kiến cải tiến của người dân nếu nó đáp ứng được yêu cầu của sản xuất, kinh doanh cũng như phục vụ cho xã hội. Tuy nhiên, chúng ta đã bước vào thế kỷ XXI được hơn 10 năm, chúng ta đã hội nhập quốc tế rất sâu rộng nên chúng ta thấy mọi sản phẩm cung ứng cho xã hội cũng phải có giá trị nhất định và phải được xã hội chấp nhận, vấn đề là thị trường phải chấp nhận được những sản phẩm này.

“Chúng tôi thường xuyên hỗ trợ cho những người dân có sáng kiến thông qua các chợ công nghệ thiết bị hàng năm. Chúng tôi mời những người nông dân có sáng kiến cải tiến kỹ thuật đến để giới thiệu sản phẩm của họ với cộng đồng và để cho xã hội có thể tiếp cận, các DN tiếp cận và cùng với họ đầu tư và có rất nhiều nông dân đã có sản phẩm ứng dụng rộng rãi, thậm chí họ đã trở thành những DN cũng rất thành đạt”, Bộ trưởng Nguyễn Quân nói.

Tuy nhiên, trong lĩnh vực tàu ngầm cũng như máy bay là những phương tiện có thể coi là mức độ thấp là ở phương tiện giao thông, ở mức độ cao là những sản

phẩm liên quan đến an ninh, quốc phòng, nên việc chế tạo, sử dụng nó phải tuân thủ những quy định của pháp luật.

“Chúng tôi cũng đã cử cán bộ đến làm việc với những người nông dân, những người có sáng kiến, cải tiến kỹ thuật. Nhưng rất tiếc, trong quá trình đó cũng có những người nông dân rất hợp tác cùng các nhà khoa học, trao đổi, hỗ trợ trong việc thiết kế, chế tạo, nhưng cũng có một số trường hợp thì bà con cứ lặng lẽ làm mà cơ quan quản lý không được biết, đến khi đưa ra để thử nghiệm thì lúc ấy cơ quan quản lý vào cũng không xử lý được, bởi vì thiết kế thì đã làm rồi, chế tạo cũng đã làm rồi, không thể thay đổi được nữa”, Bộ trưởng cho biết thêm.

Riêng về tàu ngầm, tàu lặn Hòa Bình, một nhóm các nhà khoa học của Vinashin sau khi Vinashin gặp những khó khăn cũng gần như không có việc làm, nhưng với sự đam mê cùng với một số nhà khoa học khác ở bên ngoài đã phối hợp với nhau, tự bỏ vốn chế tạo, thiết kế, chế tạo một tàu lặn có thể có tính năng rất tốt, có thể chở được 4 người, lặn có thể tối đa 2 ngày, ở độ sâu tối đa là 50m.

Cũng rất bài bản, họ mời các cơ quan, kể cả các cơ quan đăng kiểm của Bộ Giao thông vận tải, các cơ quan khoa học ở trong nước, mời đại diện Bộ Quốc phòng cùng tham gia, kết quả đã thành công. Đăng kiểm của Đức cũng đã tham gia vào ngay từ khâu thiết kế. Sau khi thử nghiệm thành công sẽ làm thủ tục để cơ quan đăng kiểm Cộng hòa Liên bang Đức có thể cấp đăng kiểm, có thể hoạt động được và có thể thương mại hóa nó để trở thành sản phẩm kiểm tra các chân đế giàn khoan, có thể phục vụ cho du lịch ở các vùng biển, có thể để cứu hộ, cứu nạn ở những vùng nước không sâu.

“Chúng tôi đánh giá rất cao nỗ lực này của những nhà khoa học và Bộ khoa học công nghệ cũng hỗ trợ họ. Một tàu lặn như thế của họ cũng bỏ vốn ra hơn 28 tỷ đồng, Bộ công nghệ cũng hỗ trợ họ khoảng hơn 5 tỷ đồng để sản xuất thử nghiệm nhưng do hệ thống chính sách chưa phù hợp, nên rất nhiều chứng từ không thanh toán được. Cuối cùng chúng tôi chỉ quyết toán được chưa đến 3 tỷ đồng, khoảng 10% giá trị của con tàu”, Bộ trưởng Quân cho biết.

Nói về giá trị của những sáng tạo này Bộ trưởng cho hay, con tàu này có giá thành chưa đến 1,5 triệu USD, trong khi những con tàu lặn chúng ta mua của nước ngoài đều từ 5 đến 7 triệu USD. Ngay cả thuê những tàu lặn này để kiểm tra các giàn khoan ở ngoài biển thì giá thuê trong vòng 3 năm còn đắt hơn giá chúng ta mua con tàu này của Việt Nam. Vì thế, chúng tôi thấy đây là một hướng đi rất có triển vọng.

“Nhiều người có nói rằng vì sao tôi lại dám ngồi vào tàu ngầm đó. Báo cáo Quốc hội, tôi hoàn toàn tin tưởng vào trình độ, năng lực của những người làm khoa học với những bảo lãnh ở cơ quan đăng kiểm của nước ngoài. Tôi đã cùng với anh em thiết kế ngồi vào con tàu đó và trong quá trình chạy thử nghiệm ở Cam Ranh, kiểm tra đạt tất cả những thông số thiết kế, thậm chí có nhiều thông số còn tốt hơn cả thiết kế”.

Bộ trưởng Nguyễn Quân mong muốn những người dân có ý tưởng sáng tạo và có năng lực nên hợp tác chặt chẽ với các cơ quan khoa học, với các cơ quan quản lý để sản phẩm của họ khi làm ra được đánh giá tốt, được phép lưu hành và được cơ quan Nhà nước hỗ trợ trong việc thương mại hóa. Bởi vì, chúng ta cũng phải nghĩ tới an toàn, an ninh quốc gia, nghĩ đến an toàn cho người dân trong quá trình sử dụng những trang thiết bị chưa phù hợp với quy định, chưa được đăng kiểm, chưa theo tiêu chuẩn.

Dương Công Chiến